

kostninger ved at tilmelde sig gruppessøgsmålet. Retten vil formentlig forholdsvis ofte finde det mest hensigtsmæssigt, at sikkerheden indbetales kontant, idet der i mange tilfælde vil være tale om et forholdsvis mindre beløb for det enkelte gruppemedlem (eksempelvis 1.000-5.000 kr.), hvor det vil være uforholdsmæssigt at kræve bankgarantier eller lignende. En sådan kontant indbetaling har også den fordel, herunder psykologisk, at gruppemedlemmet ved sagens start så at sige har »reserveret« det beløb, vedkommende i værste fald kan komme til at betale. Populært sagt får sikkerhedsstillelsen for sagsomkostninger dermed karakter af en »adgangsbillet« eller et »tilmeldingsgebyr« til gruppessøgsmålet.

Forslaget indebærer som nævnt endvidere, at et gruppemedlem, der har tilmeldt sig gruppessøgsmålet, kan pålægges at betale sagsomkostninger med op til det beløb, for hvilket der ved tilmeldingen til gruppessøgsmålet blev stillet krav om sikkerhedsstillelse. Dette gælder også, hvis sikkerheden ikke blev stillet, fordi gruppemedlemmet har en retshjælpsforsikring, der dækker omkostninger ved sagen, men i givet fald vil det være retshjælpsforsikringselskabet, der skal betale pålagte sagsomkostninger. Hvis sikkerheden ikke blev stillet, fordi gruppessøgsmålet opfylder de indholdsmæssige betingelser for fri proces og gruppemedlemmet opfylder de økonomiske betingelser for fri proces uden at have retshjælpsforsikringsdækning, foreslår Retsplejerådet, at de sagsomkostninger, som gruppemedlemmet ellers ville være blevet pålagt, betales af statskassen.

Herudover foreslår Retsplejerådet, at et gruppemedlem, der har tilmeldt sig gruppessøgsmålet, skal kunne pålægges at betale sagsomkostninger med op til det beløb, der gennem retssagen kommer gruppemedlemmet til gode. Dette forslag er inspireret af de gældende regler i aktieselskabslovens § 144, stk. 3, og konkurslovens § 137. Med beløb, der gennem retssagen kommer gruppemedlemmet til gode, menes beløb, som ifølge dommen skal betales kontant til gruppemedlemmet, og som faktisk betales. Beløb, som ifølge dommen skal afskrives på en gæld, beløb, som ikke faktisk betales, og ydelser med økonomisk værdi, som ikke består i penge, giver *ikke* grundlag for at pålægge et gruppemedlem sagsomkostninger.

Et gruppessøgsmål efter opt out-modellen omfatter alle gruppemedlemmer, der ikke har *frameldt* sig gruppessøgsmålet. Et gruppemedlem, der ikke foretager en aktiv handling for at framelde sig søgsmålet, vil således være omfattet af gruppessøgsmålet. Derfor bør gruppemedlemmerne i et gruppessøgsmål efter opt out-modellen efter Retsplejerådets opfattelse alene

kunne blive pålagt at bidrage til betaling af sagsomkostninger inden for rammerne af deres eget faktiske kontante udbytte af retssagen.

3.6.2. Der er efter Retsplejerådets opfattelse ikke behov for særlige regler om betingelserne for fri proces i gruppessøgsmål, og grupperepræsentanten vil således kunne søge om fri proces efter de almindelige regler i retsplejelovens kapitel 31.

Herudover foreslår Retsplejerådet som nævnt, at det ved afgørelsen af, om et gruppemedlem kan fritages for at stille sikkerhed for sagsomkostninger, i givet fald er grupperepræsentanten (og ikke det enkelte gruppemedlem), der skal ansøge om at få taget stilling til, om gruppessøgsmålet opfylder de indholdsmæssige betingelser for fri proces. Retsplejerådet finder ikke behov for, at et gruppemedlem, der ikke er bragt i forslag som grupperepræsentant, selvstændigt skulle kunne ansøge om fri proces, og hvis et sådant gruppemedlem ønsker at ansøge om fri proces, må gruppemedlemmet i stedet anlægge et individuelt søgsmål.

Der henvises til betænkningen side 259-262 og 270-271.

3.6.3. Justitsministeriet er enig i Retsplejerådets synspunkter og forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

Da der ikke foreslås særlige regler om fri proces til grupperepræsentanten, finder de almindelige regler i retsplejelovens kapitel 31 anvendelse. Gruppessøgsmål vil i sagens natur altid have betydning for flere, hvilket kan indgå i vurderingen af, om omkostningerne ved sagen må antages at blive uvæsentlige i forhold til ansøgerens indtægtsgrundlag, jf. retsplejelovens § 325, stk. 2 (som affattet fra den 1. januar 2007), men der vil ved denne vurdering af, om omkostningerne kan deles mellem flere, kun skulle tages hensyn til det bidrag til betalingen af sagsomkostninger, som tilmeldte gruppemedlemmer yder i de tilfælde, hvor retten har betinget tilmeldingen af, at gruppemedlemmet stiller en af retten fastsat sikkerhed.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 10 (forslag til retsplejelovens § 254 e, stk. 7, og § 254 f, stk. 3 og 4), og bemærkningerne hertil.

3.7. Gruppemedlemmernes stilling under sagen

3.7.1. Det ligger i gruppessøgsmålets natur, at gruppemedlemmerne (dvs. de personer, på hvis vegne der fremsættes krav) ikke er parter i retssagen i sædvanlig forstand. Med forbehold for de regler om underretning i visse tilfælde, som Retsplejerådet foreslår, jf. pkt. 3.7.3 nedenfor, skal gruppemedlemmerne således ikke indkaldes til retsmøder eller have tilsendt proces skrifter mv. og behøver ikke at få adgang til at udtale